

Istraživanje tržišta knjiga u Republici Hrvatskoj navodi kako 72% populacije ima mogućnost čitanja knjiga na elektronskim medijima - bilo da se radi o laptopu, tabletu, pametnom telefonu ili e-čitaču te da koristeći njih najčešće čitaju dnevne novine, različite portale, blogove i specijalizirane časopise.

Svima onima koji su profesionalno vezani uz knjigu treba biti alarmantan podatak o tome kako se 61% ispitanika izjasnilo da ih knjige ne zanimaju. Kako nastalu situaciju promijeniti?! Knjižnice jesu i trebaju biti promicatelji pismenosti, mjesto susreta i druženja, ne samo s tekstom već i s onima koji sudjeluju u procesu njegovog stvaranja.

Iz prikazanih rezultata možemo zaključiti kako unatoč razvoju informacijske tehnologije i digitalnom dobu u kojem živimo čitatelji danas najčešće čitaju knjige u tiskanom obliku dok se za pristup svakodnevnim vijestima koriste suvremene tehnologije.

Zanimljiv je i podatak dobiven provedenim znanstvenim istraživanja na sveučilištima Yale i Kingston koji navode kako čitanje knjiga produžuje život i potiče empatiju. Stoga, prema vlastitom interesu uzmimo knjigu (bilo tiskanu ili e-knjigu) i „zaronimo“ u neki novi svijet.

* * *

HODOČAŠĆE ILI HODANJE K SEBI

Ranka Padovan, Vela Luka
ranka.padovan@gmail.com

Sutra je blagdan svetog Jakova, ali na Korčuli se toga dana slavi i Gospa od Čarskog polja. Višestoljetna je tradicija hodočašćenja župljana naše župe toj gospi čija priča počinje još u 14. st. Prema legendi, djevojčici iz obitelji Tasovac iz Čare, u čarskoj uvali Čavića luka jednoga se dana ukazao gospin lik. Djevojčica je trkom otišla u Čaru obavijestiti župnika i sumještane, no nitko joj nije povjerovao dok nisu sami vidjeli kip Gospe na žalu u uvali. Prenijeli su ga u župnu crkvu, no on je odatle nestao i nakon potrage pronađen je u trnju u polju nakon čega je tu izgrađena crkva. U daleke i davne dane ne mogu se vratiti pa da svjedočim sama čitavom događanju, ali u srpnju moje noge kreću na ove godine već 333. hodočašće Gospi od Čarskog polja.

Oblačim svoje planinarske cipele i prebacujem lagani ruksak preko leđa. Izlazim vani i sigurnim korakom krećem uzbrdo u mrak. Pogled mi bježi na svjetla Luke i vršna svjetla jedrilica u vali. Okrećem im leđa i prepuštam se noći koja me obavija sa svih strana svojom modrinom posutom zvijezdama i tišinom istkanom od šuma šume i pjesme zrikavaca. Koraci me vode prema izlazu iz mjesta, do Gospe od Lurda. Tamo ću se pridružiti ostalim hodočasnicama koje su maloprije krenule od župne crkve. Ne palim svjetla, osluškujem i gledam nebo. Brojim zvijezde padalice. Razmišljam kakav će nam biti put na koji krećemo? Čujem glasove. Dolaze sve bliže, svijetle lampadinama. Stajemo sve ispred Gospe od Lurda, brojim, ima nas deset. Mala grupa žena. Različitih dobi, zanimanja, života, ali sve s istom željom, istim ciljem, prohodati noćas poljima i brdima do Čavića luke. Palim svoju čeonu lampu jer uz cestu moramo biti vidljive. Moli se putem, a moje misli polako se umiruju. Prelazimo cestu koja je večeras baš puna prometa i konačno opet uranjam u mrak. Već je drugačije. Noge su uhvatile ritam, dolazi nam malo svježeg zraka kroz polje, nebo nam svijetli put. Tišina je oko nas. Prva pauza je nakon pet kilometara hoda, kod zdenca na polju.

Kratka, tek toliko da predahnemo, pogledamo koliko smo koraka i kilometara prehodale, reknemo jedna drugoj riječ-dvije i nastavljamo dalje. Prolazimo oko ponoći kroz Blato, pusto bez igdje ikoga, samo nas tri žene čekaju u parku da nastave s nama. Tada shvaćam da osim nas noćas nitko ne hodočasti. Starije među nama kažu da naša župa oduvijek ide na hodočašće, no da smo ostali i jedini koji to čine. Prisjećaju se svojih prvih i najranijih odlazaka sve među nama. Mi danas idemo pješke, no ujutro će nas autima vratiti doma naši, a nekada se išlo i vraćalo pješke ili na tovarima. Išle su čitave obitelji i hodočašće je trajalo par dana kroz obrađena polja, istim putevima kojima danas mi kročimo. Penjemo se bez puno riječi Velom stranom i nastavljamo putem za Morkan. Izlazi nam i Mjesec, točnije njegova polovica. Noge su već odavno uhvatile ritam, misli se umirile, svjetla uglavnom pogasila, razgovori se usmjerili na priče iz kojih polako iščitavam pojedinačne razloge hodanja. Svaka od nas nosi neke svoje tuge, boli, nade. Svaka od nas svakim korakom koji čini naprijed pokušava što dalje iza sebe ostaviti ono što je bilo i biti bliže nekom svom miru. Put zavija pri vrhu brda i okružuje nas borovima. Čuje se molitva izmiješana s tišinom.

*Stajemo sve ispred Gospe od
Lurda, brojim, ima nas deset.
Mala grupa žena. Različitih
dobi, zanimanja, života, ali sve
s istom željom, istim ciljem,
prohodati noćas poljima i
brdima do Čavića luke.*

Gledam nebo ispunjeno neopisivim mirom, onim koji mogu donijeti samo hod i noć, a zajedno čine čaroliju koja mi se na trenutke čini nestvarna. Prisjećam se djetinjstva i ljeta u vali, bez struje, kada bismo navečer sjeli zajedno i gledali nebo, slušali zvukove koje donosi noć, brojili zvijezde padalice i sretni zaspali pod vedrim nebom. To me sjećanje ispunjava takvim veseljem da zaboravljam da me nosi jedna slomljena noga i drže odrasla bolna leđa. Prolazimo kroz Donji lov. Koliko sam puta tu prošla danju, sada uopće ne prepoznajem gdje sam. I

raduje me ta noćna izgubljenost. Pogled mi je i dalje zalijepljen za nebo. Noć je u svojoj najtamnijoj točki. Negdje je oko dva sata, a ja nisam nikada bila tako budna i tako lakog koraka kao sada. Ispunjena sam mirom baš kao da noćas ne postoji nijedna briga, nijedna tuga ni bol koju inače nosim. Hodam okružena ženama koje već godinama čine ovaj isti put i shvaćam zašto mu se vraćaju. Tišini puta, mirisima polja i šume. Pred Smokvicom polako gasimo svjetla, jedna po jedna i ulazimo u mjesto. Opet jedna kratka pauza. Sada već ponegdje gori koje svjetlo i osjeća se dolazak dana. Nebo na istoku poprima drugačiju boju, a Mjesec još budno stoji nad nama baš na pola neba. Hodamo prema zori, ali ona dolazi laganijim korakom nego što je naš. Polako zvukovi poprimaju drugačije note, no ni priroda se još ne budi skroz. Čuju se pijetlovi s različitih strana i automobili s ceste kojoj se pomalo približavamo. Izlazimo na cestu i sada opet moramo paziti kako hodamo, priču i molitvu zamjenjuje oprez. Nebo je blago žuto crvene boje. Dolazimo u Čaru. Sada već pomalo sve osjećamo umor, jer tu smo, nadomak cilja i tako uvijek s umorom biva. Sjedamo pred crkvu na mjesnom groblju, neke od žena pale svijeće, većina tihim glasom nudi kavom one pored sebe. Treba nastaviti dalje, još nas dva kilometra dijele od našeg cilja. Nas dvije ostajemo zadnje. Hodamo i gledamo prve zrake sunca i slušamo kako se odjednom sva priroda budi na pozdrav novom danu. Spuštamo se prema Čavića luci, miriše mi smola od bora, a pogled bježi na more u bonaci i Lastovo u daljini. Dolazimo. Već ima ljudi, ne samo naših noćasnih hodočasnica već i puno onih koji su došli barkama, a polako pristižu i brojni automobili. Spuštam se do mora i moćim ruku. More mi hladi dlanove, a sunce dotiče kosu svojim zrakama. Na kraju smo puta, ili na početku.

Tamo gdje je prema predaji Gospin kip dotaknuo naš škoj i tako nas vezao u jednu priču dugu stoljećima. Gledam na more, barke koje pristižu na blagoslov. Penjem se do crkvice koja nad žalom čuva uvalu i more pred njom. Sveta su takva mjesta, čarobna, čudesna. Ispunjavaju nas mirom, vjerom i nadom. Na trenutak nas otrgnu od svakodnevice koju smo natrpali brigama. Započinje misa. Stojim i razmišljam kako nema svetijeg mjesta od prirode. Nema katedrale u kojoj bi sada radije bila. Svećenik se spušta mrkintom na žal i blagoslivlja barke pa se opet penje pred crkvicu. Sunce nas već jako grije.

Bez obzira na to tko za nas postoji „tamo gore“ postajemo zahvalni na vlastitom postojanju. U takvim noćima i na takvim „avanturama“ postajemo bliži jedni drugima i samima sebi, shvaćamo da je naš „put“ puno više od fizičkog kročenja kroz dane i noći. Bivamo. I bivamo jedno sa svime.

Naše je hodočašće gotovo, s prvim zrakama sunca sve je ponovno oživjelo i napunilo prostor oko nas ljudima, bukom, brigama. Kupim nekoliko kamenčića sa žala i brzim korakom idem prema automobilu koji nas vozi doma. Znam što me sve čeka u današnjem danu, ali osjećam da je ova noć kao nijedna dosad upila u sebe sve moje nemire, tuge, nedoumice. Ista sam, a drugačija. Shvaćam bit zavjeta hodočašća, shvaćam zašto se moje suputnice sve ove godine vraćaju na isti put. Vozimo se kroz dan, a moje misli prolaze još jednom brdima u mjesecini, poljima okupanima svježinom i zorom koja zrije dugo prije nego sunce svane. Jedva čekam doći kući i ispričati sve svoje utiske jer ovoliko puninu ne mogu ostaviti samo za sebe. Dogodine ću opet kročiti u noć Gospi od Čarskog poja, samo tada želim još ranije stići na cilj, da prije sunca položim svoje dlanove žalu na pozdrav i predam moru noć koja nas je čuvala.

Bez obzira krećemo li u ovakve noći kao vjernici ili ne, bez obzira nose li nas zavjeti ili tek znatiželja, one nas učine drugačijima. Prve korake možda činimo brojeći ih, razmišljajući o svojim razlozima, možda nas to isto u početku i plaši od koračanja, no onda čarolija hodanja i čarolija noći spojene u jedno tijelo koje nas obavlja učine da nam se svi strahovi izbrišu, da noge ne nose više koraci već zvijezde, da ne brojimo ništa osim ljepote života. U jednom trenutku tišina i blagost koja nas okružuje postaju jedno s nama, stvarnost, počinjemo shvaćati svoje pripadanje prirodi, svemiru. Bez obzira na to tko za nas postoji „tamo gore“ postajemo zahvalni

na vlastitom postojanju i na svim blagoslovima koje nam život pruža. I zahvalni da smo dio svijeta koji nas okružuje. U takvim noćima i na takvim „avanturama“ postajemo bliži jedni drugima i samima sebi, shvaćamo da je naš „put“ puno više od fizičkog kročenja kroz dane i noći. Bivamo. I bivamo jedno sa svime.

* * *

KOŠ SMETALICE NA PLOČICAMA

*Mitja Barčot Šunjić, 4a, OŠ Vela Luka
Nikola Franulović, 4a, OŠ Vela Luka*

Prošle zime se obnavljalo Kalosovo parkiralište, pa su se auti počeli parkirati na travnjak i košarkaško igralište (Koš) gdje se mi igramo kad su ostali dijelovi Pločica mokri od kiše.

Prošle zime se obnavljalo Kalosovo parkiralište, pa su se auti počeli parkirati na travnjak i košarkaško igralište („Koš“) gdje se mi igramo kad su ostali dijelovi Pločica mokri od kiše. A što su Pločice, pitate se?

A što su Pločice, pitate se?

Pločice su mjesto na kojem se mi igramo svega. Široke su od bazena, preko Pločica ispred starog Kalosa, travnjaka, stare policije do igrališta za košarku („Koš“); od fanga do Kalosa. U bazenu se igra nogomet. Ekipa „Luška dica“ tu se pripremala za nastup na ljetnom malonogometnom turniru. Na Pločicama ispred starog Kalosa se voze bicikli i igra skrivača, a na „Košu“ nogomet i košarka. Na mjestu gdje su prije bile Kalosove blatne kupke danas je parkour sjedište. U „staroj policiji“ je jako jezivo jer